

การสื่อสารมวลชนของกัมพูชา และเวียดนาม

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง * และธันซ์ นนท์ขุนทด**

การเกิดประชาคมอาเซียนกับการศึกษาของประเทศไทย เมื่อพูดถึงการเกิดประชาคมอาเซียน หลายคนมักจะได้อินแต่การพูดถึงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC : ASEAN Economic Community) เป็นส่วนใหญ่ และมักจะพูดถึงเฉพาะประชาคมเสาหลักนี้เท่านั้น แต่เรื่องของการศึกษาไม่ค่อยจะมีคนพูดถึง ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ณ ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยเฉพะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน คือการทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเคารพกฎ กติกา ในการทำงานมากขึ้น กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 คือ หลังจากที่ประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎบัตร (พินิติ รัตนานุกูล, อนุสารอุดมศึกษา ปีที่ 37 ฉบับที่ 401 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2554)

การบริหารงานสถานีโทรทัศน์ของประเทศไทย

รูปแบบการสื่อสารมวลชนของของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ของกัมพูชา การบริหารจัดการ สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 กัมพูชานั้น การจัดผังรายการโทรทัศน์นั้นจะเริ่มจากการนำข้อมูลการวิจัย ผู้บริโภคหรือกลุ่มผู้รับชมรายการโทรทัศน์มาเป็นปัจจัยหลักในการบริหารจัดการโดยมีการผังรายการ แบ่งเป็น 2 ช่วงหลักๆ คือ weekday และ weekend ในส่วนของจันทร์ถึงศุกร์ คนดูตั้งแต่เช้า 06.00 น. ส่วนเสาร์อาทิตย์ คนจะดูทีวีสายประมาณ 10.00 น. ซึ่งแบ่งผู้ชมออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ เด็ก, วัยรุ่น, คนทำงาน, คนแก่ โดยแต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน (ผู้ชมของกัมพูชา) ดังนี้

*ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง: อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

**ธันซ์ นนท์ขุนทด : อาจารย์ประจำภาควิชาสื่อดิจิทัล คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

- เด็ก พฤติกรรมตื่นเช้า-นอนเร็วเพราะต้องตื่นไปเรียน
- วัยรุ่น พฤติกรรมตื่นสาย-นอนดึกที่สุด
- คนทำงาน พฤติกรรมตื่นเช้า-นอนประมาณ 4 ทุ่มครึ่ง พฤติกรรมจะหลับประมาณหลังจากดูละครเสร็จหรืออาจจะดูอะไรที่นิดหน่อยแล้วก็จะนอน เพราะต้องรีบไปทำงาน
- คนแก่ พฤติกรรม ตื่นเช้า นอนเร็ว

ช่วงเวลาคนดูรายการโทรทัศน์ในประเทศไทยช่วงเช้า 06.00 - 07.30 น. ซึ่งคนจะตื่นมาเปิดทีวีและทำกิจกรรมอย่างอื่น โดยเปิดทีวีทิ้งไว้ฟังแต่เสียงและเร่งรีบไปทำงานและช่วงเย็นเวลา 18.00-22.30 น. คนกลับบ้านและเปิดทีวีดูกับครอบครัว ในส่วนของกัมพูชಾವเวลาพยามไทม์ คือ เช้า 06.00 - 07.30 น. เย็น 19.00-21.30 น. ซึ่งในส่วนของกัมพูชಾವเวลาช่วงจะมีช่วงพยามไทม์ สั้นกว่าเมืองไทยมีช่วงเวลาเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งช่วงคือ 11.30-13.00 น. คนกัมพูชาจะกลับบ้านไปกินข้าวที่บ้าน นักเรียนที่กัมพูชาจะเรียนกันครึ่งวัน และเรียนจันทร์ถึงเสาร์ หยุดวันอาทิตย์

สถานีโทรทัศน์ของช่อง 5 กัมพูชา เป้าหมายของช่องคือความบันเทิง ปัจจุบันช่องมีเรตติ้งอยู่ที่ ลำดับที่ 3 ของสถานีโทรทัศน์ทั้งหมดในกัมพูชา (มีประมาณ 10 ช่อง โดยลำดับที่ 1 และ 2 เป็นช่องของรัฐบาล) โดยรายการจะเน้นในส่วนของบันเทิงในความบันเทิงจะสอดแทรกกิจกรรมอย่างอื่นเข้าไป เช่น รายการลิขสิทธิ์เป็นการสอนคนให้ทำความดีโดยการให้ละครเข้ามาใช้ในการผลิต

ในการนำเสนอรายการผ่าน สถานีโทรทัศน์ของช่อง 5 กัมพูชา นั้นจะมีการนำ

เสนอผลงานผ่าน Proposal และมีการนัดพูดคุยรายละเอียดอีกครั้งและจะไม่ค่อยมีการทำ Demo เพื่อนำเสนอผลงานเนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง การผลิตรายการ จะมีการแบ่งสถานที่ทำงาน ดังต่อไปนี้ สตูดิโอสำหรับถ่ายทำรายการ รายการบันเทิง รายการข่าว รายการวาไรตี้ต่างๆ และสตูดิโอ สำหรับการถ่ายทอดสดคอนเสิร์ตส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตจะบางส่วนเป็นของเก่าที่นำมาจากเมืองไทยและบางส่วนมีการซื้อเพิ่มเติม การติดต่อรายการใช้โปรแกรม Edius ในการติดต่อรายการ มีห้องในการติดต่อและแต่ละห้องก็จะรับผิดชอบรายการที่ตนเองดูแลระบบการออกอากาศ ในการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ ใช้ระบบการออกอากาศแบบดิจิทัล โดยออกอากาศผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีคอมพิวเตอร์สองตัวในการทำงานและหากเกิดการผิดพลาดก็มีระบบออกอากาศสำรองเป็นระบบ อนุาล็อกไว้ด้วย ซึ่งไฟที่ใช้จะใช้กระแสไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟ เนื่องจากการใช้ไฟฟ้าสาธารณะมี ปัญหาเรื่องไฟดับบ่อย

การถ่ายทำละครสำหรับละครที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์จะแบ่งรูปแบบการออกอากาศ เป็นละครในสองรูปแบบคือละครยาว และละครสั้น สำหรับละครยาวจะจ้างบริษัทอแกไนท์ (Organizer) มาถ่ายทำและบทบาทส่วนของละครนำมาจากเมืองไทยของกันตนาและนำมาดัดแปลงเป็นภาษาเขมร ส่วนละครสั้นจะมีผู้กำกับละครจากเมืองไทยมาดูแลการผลิตซึ่งใช้เวลาในการผลิตประมาณ 2-3 วัน

รายการสดการออกอากาศสดนั้นจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์แคปเจอร์ (Capture) งานไปด้วยลงฮาร์ดดิสก์ (Hard disk) เพื่อจัดเก็บข้อมูลและจะทำการส่งสัญญาณไปยัง

ห้องออกอากาศรายการที่ทำการถ่ายทอดสด ก็จะมีรายการคอนเสิร์ตออกอากาศทุกเย็น วันศุกร์ และเช้าวันเสาร์และรายการชกออกอากาศทุกวันอาทิตย์มวย

รูปแบบการวัดเรตติ้งรายการของ สถานีโทรทัศน์ในกัมพูชาจะมีบริษัทเอกชนที่เป็นคนดูแลจะมีการวัดเรตติ้ง 3 เดือน 6 เดือนแตกต่างจากเมืองไทยในส่วนที่ในเมืองไทยมีการวัดเรตติ้งโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยและสามารถดูเรตติ้งได้จากอินเทอร์เน็ต และในทุกสัปดาห์ก็จะมีการปรับเอกสารเรตติ้งให้กับรายการ หรือกับช่อง

กระบวนการเซ็นเซอร์ของสถานีโทรทัศน์ของกัมพูชาจะเป็นรูปแบบที่สถานีเป็นผู้พิจารณาเองของแต่ละสถานีในส่วน ของช่อง 5 นั้นมีการเซ็นเซอร์ในสองระดับ คือ ระดับที่ 1 ตรวจสอบคุณภาพของเทป ของงานที่จะทำการออกอากาศ ระดับที่สอง จะพิจารณาความเหมาะสมของภาพ เนื้อหา รายการ คำหยาบ หรือสิ่งต่างๆ ที่ไม่เหมาะสมออกไป โดยที่ในกัมพูชาไม่มีกฎหมายเรื่องของการเซ็นเซอร์

รูปแบบรายการสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 มีลักษณะในการจัดการต่อหนึ่งรายการ ดังนี้ มีการออกเป็น 4 ช่วง และแบ่งเบรก โฆษณาออกเป็นสามส่วน โดยรายการจะเริ่ม จากไตเติ้ลรายการต่อด้วยรายการเบรกที่ 1 ต่อด้วยโฆษณา รายการเบรกที่ 2 ต่อด้วย โฆษณา รายการเบรกที่ 3 ต่อด้วยโฆษณา รายการเบรกที่ 4 ต่อด้วย ไตเติ้ลจบ (Editing)

รูปแบบรายการโทรทัศน์ของประเทศ เวียดนาม

รูปแบบและกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ของเวียดนาม นั้นเริ่มมาจากการปกครองของเวียดนาม ที่ถือว่าเป็นในลักษณะที่ถอดแบบมาจาก ระบบคอมมิวนิสต์ สถานีโทรทัศน์ที่เกิดขึ้น เริ่มจากการรายงานข่าวของรัฐบาลไปยัง ประชาชนของตนเอง ลักษณะการปกครอง ของเวียดนามเป็นในลักษณะของเขตปกครอง พิเศษคล้ายๆ กับจีน หรือฮ่องกงแต่ในแบบ ของเวียดนามนั้นถอดแบบมาจากรัสเซีย วิธีการเลือกตั้งก็จะทำการส่งบัตรเลือกตั้งไป ยังบ้านทุกบ้านแล้วก็เลือกจะส่งกลับมายัง รัฐบาลซึ่งมีพรรคการเมืองใหญ่เพียงพรรค เดียวคือ พรรครัฐบาล ส่วนพรรคเล็กก็มีสอง สามคนจัดตั้ง เท่านั้นเอง

สถานีโทรทัศน์ และวิทยุปัจจุบันอยู่ ในการควบคุมของรัฐบาลและในเวียดนามแบ่ง การปกครองออกเป็น 58 จังหวัด ซึ่งแต่ละ จังหวัดจะมีสถานีโทรทัศน์ของตนเองเพื่อ เผยแพร่กระจายข่าวสารของรัฐบาล โดยออก อากาศในนามของ VTV, Vietnam Television โดยเป็นการนำเสนอข่าวของรัฐบาล นายก ไปไหน คณะรัฐบาลทำอะไร เกิดเหตุการณ์ อะไรเกิดขึ้น โดยจะมีข่าวอยู่สามช่วงเวลา คือ เช้า กลางวัน และเย็น ในส่วนเวลาปกตินั้น ทางสถานีแต่ละช่องก็จะเป็นคนบริหารจัดการ เวลาในการออกอากาศเองซึ่งบางสถานีก็นำ รายการจากสถานีกลางมาออกอากาศ บาง สถานีก็จัดทำรายการผลิตรายการของตนเอง มีการขายโฆษณาเองได้ในเวลาอื่นๆ โดย การบริหารงานของรัฐบาลนั้นจะให้เงินงบประมาณในการบริหารจัดการสถานีมาเป็น งบกลางส่วนใหญ่จะเป็นเงินเดือนของคน ทำงาน และการที่ให้แต่ละสถานีบริหารงาน

เองทำให้เกิดมีการแข่งขันกันสูงในการผลิตรายการโทรทัศน์

สถานีโทรทัศน์ HTV เป็นสถานีโทรทัศน์ประจำของโฮจิมินห์โดยสถานี HTV มีช่องโทรทัศน์ของตัวเองเจ็ดช่องประกอบด้วย HTV1-7 โดยการออกอากาศนั้นจะครอบคลุมพื้นที่ของตนเองซึ่งสถานีใหญ่ VTV จะสามารถออกอากาศครอบคลุมทั่วประเทศ และสถานีโทรทัศน์อื่นๆ ก็จะออกอากาศในส่วนเขตพื้นที่ของตนเอง

การผลิตรายการโทรทัศน์มีการแข่งขันกันสูงพอสมควร และอนาคตโอกาสที่จะเติบโตขึ้นเรื่อยๆ โดยทั่วประเทศมีสถานีโทรทัศน์ประมาณ 3 สถานีที่มีการแข่งขันกันสูงมาก ยกเว้นสถานีโทรทัศน์ VTV ที่เป็นของรัฐบาลอยู่แล้ว สถานีโทรทัศน์ของโฮจิมินห์จะครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ของประเทศ ดา nang พื้นที่ภาคกลางของประเทศและฮานอยพื้นที่ภาคเหนือของประเทศ กลุ่มเป้าหมายของคนเวียดนามรายการที่เขานิยมดูมากที่สุดคือรายการละครเกาหลี เหมือนคนไทยที่นิยมละครเกาหลีซึ่งออกอากาศในช่วงเวลา 20.30 น.

การผลิตละครในยุคประมาณ 15 ปี ย้อนหลังที่เวียดนามมีการผลิตละครโดยใช้กล้องตัวเดียว ถ่ายในสตูดิโอบ้าง นอกสถานที่บ้าง ซึ่งต่อมามีกันตนา บริษัทผลิตละครของเมืองไทยก็เข้ามาเปลี่ยนรูปแบบในการทำละครของเวียดนาม โดยการใช้วิธีการถ่ายทำละครเหมือนไทยที่มีการลงเสียงผ่านไวร์เลสผ่านสวีตซ์ ผ่านเทปเพื่อทำการตัดต่อแต่ก่อนละครหนึ่งเรื่อง 30 ตอนเวียดนามใช้เวลาถ่ายทำประมาณ 6 เดือน แต่กันตนาเปลี่ยนรูปแบบการถ่ายทำเหลือประมาณ 3 เดือนต่อ

หนึ่งเรื่อง คือใช้รูปแบบของการถ่ายทำพร้อมออกอากาศไปด้วย โดยให้คำปรึกษาบริษัทผลิตละครที่ชื่อว่า ลาสสตาร์ และกันตนา นำรูปแบบของ Entertainment เข้ามาในรายการโทรทัศน์ของเวียดนาม โดยการนำรูปแบบของรายการเกมส์เศรษฐีเข้ามาซึ่งเป็นการตั้งคำถามง่ายๆ ให้คนได้ร่วมสนุกกับรายการ ซึ่งมีการทำ Title รายการในรูปแบบของ 3D ตัวมังกรสีทองวิ่งไปตามสถานที่ต่างๆ ของเวียดนามทำให้เกิดการตื่นตาตื่นใจมากในสมัยนั้น แต่สำหรับเมืองไทยถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา รายการแจ้งความเกี่ยวกับกฎหมายของอาจารย์ประมาณ ก็ได้รับความนิยมมากเนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้ชม และเขารู้สึกว่าที่วียูใกล้ตัวเขา มีการนำรูปแบบของรายการปลดหนี้มาใช้ก็ได้ได้รับความนิยมเหมือนกัน การบริหารงานสถานีโทรทัศน์ของเวียดนามที่เหนือกว่าไทย คือรายการบางสถานีมีการออกอากาศในรูปแบบของของสถานีที่มีระบบภาพ HD และการออกอากาศของรถถ่ายทอดสดนั้นไม่ต้องยิงสัญญาณขึ้นดาวเทียมแล้วส่งไปยังสถานีแม่ดังเช่นของไทยแต่สามารถต่อสัญญาณผ่านไฟเบอร์ออฟติกและออกอากาศสดได้เลย ณ สถานีออกอากาศ

สิ่งที่เป็นปัญหาในการผลิตรายการโทรทัศน์ของเวียดนามคือยังขาดบุคลากรในการผลิตรายการโทรทัศน์ อย่างมากเนื่องจากตลาดโทรทัศน์เติบโต แต่บุคลากรในการผลิตงานด้านนี้กับมีน้อย โดยที่ในเวียดนามยังไม่มี การสอนด้านวิทยุ โทรทัศน์โดยตรง แต่มีการสอนเรื่องการสื่อสารมวลชนบ้างในอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์เหมือน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการสอนด้านการแสดง ด้านการเป็นผู้นำกับสอนงานเฉพาะด้านทำให้เขาจะทำงานเป็นเฉพาะในส่วนของเขาเท่านั้น แต่การผลิต

รายการโทรทัศน์ต้องการคนที่ทำงานและมีความรู้รอบด้าน รัฐบาลเวียดนามก็ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังไม่ทันในด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีมหาวิทยาลัยที่ไปดูงานที่กันตนาของประเทศไทย และพยายามทำหลักสูตรแต่รัฐบาลก็ยังไม่ยอมรับในหลักสูตร เพราะไม่เข้าใจว่าทำไมต้องเรียนการปกครอง เรียนการตลาด เรียนเศรษฐศาสตร์ เรียนเขียนบท และอื่นๆ และกฎหมายเองก็ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่ทันเหมือนกัน เช่นการผลิตรายการหนึ่งรายการไม่รู้ลิขสิทธิ์จะไปอยู่ที่ใคร คนผลิต ผู้สร้าง หรือบริษัทที่ดูแล ยังสับสนในเรื่องนี้อยู่มาก ในส่วนของผู้ปกครองเองก็ยังไม่เข้าใจว่าทำไมจะต้องไปเรียนเรื่องพวกนั้น เรียนจบมาแล้วทำอะไรได้บ้าง เรียนมาแล้วไปทำอะไรกินเหมือนไทยเมื่อ 30 ปีที่แล้วเรื่องการเรียนรู้เพื่อไปเดินกินรำกินหรือเปล่า

ปัญหาเรื่องการทำงานโทรทัศน์อีกอย่างของเวียดนาม คือ ระบบการจัดเก็บภาษีที่ไม่เหมือนไทย เพราะงานด้านโทรทัศน์เป็นงานสร้างสรรค์รูปแบบการเก็บภาษีต้องมีความชัดเจน แต่ที่เวียดนามไม่มีความชัดเจนต้องเสียภาษี 25% นี่ถือเป็นปัญหาในการผลิตรายการโทรทัศน์ของเวียดนาม อนาคตวงการโทรทัศน์เวียดนามจะโตขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งวัดจากจำนวนประชากรที่ปัจจุบันมีประชากรทั้งหมดทั่วประเทศ 80 ล้านคนซึ่งมากกว่าประเทศไทยมากและประชากรของเวียดนามในวัยหนุ่มมากกว่าวัยชรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่มีอายุประมาณ 35 ปีลงมา มีจำนวนเยอะมากและในเรื่องของการสื่อสารมวลชนอีก 10-20 ปีข้างหน้าจะมีการเติบโตขึ้นมาก แต่จะช้าหรือเร็วอยู่ที่รัฐบาลกลางของเวียดนามจะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากน้อยเพียงใด

กระบวนการเซ็นเซอร์รายการนั้นทางสถานีจะเป็นดูแลจัดการเองเหมือนเมืองไทย ที่สถานีจะเป็นคนควบคุมการออกอากาศ คือจะพิจารณาว่าก่อนออกอากาศ การผลิตงานในสถานีโทรทัศน์ของเวียดนามจะอยู่ในรูปแบบ คือสถานีให้เวลาเราและเราเอาเวลาไปผลิตรายการ หรือบริษัทไปซื้อเวลาทำรายการเองหาโฆษณาเอง หรือช่องให้เวลาเราไปผลิตรายการเรตติ้งดีให้ทำต่อมีโบนัสให้เรตติ้งตกหยุดให้ทำเป็นต้น บางครั้งเรามีรายการก็นำไปเสนอช่อง ช่องพิจารณาหาเวลาออกอากาศให้จากการทำงานโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ของเวียดนามที่จุดเริ่มต้นรัฐใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนและปัจจุบันสถานีโทรทัศน์เหล่านั้นได้ดำเนินการในรูปแบบของธุรกิจมากยิ่งขึ้น ทำให้วงการโทรทัศน์ในเวียดนามมีการพัฒนาและแข่งขันการสูงมากเพื่อให้ตัวเองอยู่รอดเนื่องจากมีจำนวนสถานีเยอะแต่ที่เป็นปัญหาคือบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการยังมีน้อย ซึ่งยังไม่มีโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่สอนด้านการสื่อสารหรือนิเทศศาสตร์โดยตรงและการที่รัฐยังปรับตัวไม่ทันก็เป็นปัญหาในการพัฒนาของวงการโทรทัศน์ในเวียดนามเช่นกัน

หมายเหตุ : (1) การบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ในรูปแบบของ Cabal TV มีรูปแบบในการบริหารรายการ ดังต่อไปนี้ 3 รูป หรือจะใช้วิธีการแบบ 4 รูป แล้วแต่จะเลือกใช้ตามความเหมาะสม เช่น 4 รูป ก็แบ่งเวลาออกเป็น 4 ช่วงเวลา ช่วงละ 6 ชม. เราต้องผลิตงานออกอากาศให้ได้ทั้งหมด 6 ชม. ส่วนที่เหลือก็จะเป็นการรีรันเทปเพื่อการออกอากาศ แต่สำหรับโฆษณาแล้วในแต่ละช่วงจะมีการเปลี่ยนแปลงไม่ซ้ำเดิม ส่วน 3 รูป ก็

ต้องผลิตรายการให้ได้ทั้งหมด 8 ชม.

(2) การเรียนการสอนในปัจจุบันสิ่งที่ควรจะเพิ่มเข้าไปในหลักสูตร คือในส่วนของเรื่องการบริหารจัดการเรื่องสถานีโทรทัศน์เพราะทุกสถานศึกษาไม่ได้สอนกันในเรื่องนี้แต่จะเน้นในเรื่องการผลิตซึ่งในส่วนนั้นมีบุคลากรค่อนข้างเยอะ แต่สำหรับการบริหารสถานีโทรทัศน์แล้วไม่มีเลย โดยในเรื่องที่จะสอนก็ประกอบด้วยประเด็นเนื้อหา เช่น กระบวนการทำงานของสถานีโทรทัศน์ และสถานีโทรทัศน์แบบเคเบิลทีวี ระบบการออกอากาศ วิธีการออกอากาศ การควบคุมจังหวะการเดินของสถานีโทรทัศน์ ระบบการบริหารจัดการการออกอากาศในสถานีโทรทัศน์ การวางระบบงาน การควบคุมระบบของสถานีโทรทัศน์ โดยให้นิยามว่า “รู้ เข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้”

การสื่อสารมวลชนทั้งในด้านกระบวนการผลิตหรือบุคลากรในด้านการผลิตสื่อ ประเทศไทยถือว่ามีประสิทธิภาพเหนือกว่าประเทศเพื่อนบ้านทั้งสองประเทศ ซึ่งสิ่งที่สำคัญเป็นผลมาจากวงการการศึกษาของไทย ที่มีสถาบันการสอนด้านการสื่อสารมวลชนมากกว่า 30 ปี ซึ่งการรวมตัวของประชาคมอาเซียนจะมีประโยชน์อย่างมากในด้านพื้นที่การทำงานด้านสื่อสารมวลชนในทุกแขนง อาทิ เช่น นักการหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ การผลิตรายการ เอเจนซีโฆษณา ภาพยนตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

พินิติ รตะนานุกูล, อนุสารอุดมศึกษา
ปีที่ 37 ฉบับที่ 401 ประจำเดือน
พฤศจิกายน 2554